

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **České dráhy, a. s.**
sídlem Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo financí**
sídlem Letenská 15, 118 10 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2021 č. j. MF-28302/2016/1203-21

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a stanoviska účastníků

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu 6. 4. 2021 domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2021 č. j. MF-28302/2016/1203-21 a jemu předcházející rozhodnutí Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod č. j. RRJV 1487/2016 ze dne 19. 2. 2016 o vydání platebního výměru na odvod. Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod (dále též jako „*správce daně*“) platebním výměrem č. j. RRJV 1487/2016 z 19. 2.

2016 uložil žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 4 759 173 Kč (dále jen „platební výměr“). Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti platebnímu výměru, který potvrdil, a to zejména s následujícím odůvodněním. Žalobce nepostupoval při podání žádosti o platbu z 29. 1. 2013 v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace, když se neřídil metodickým pokynem, který byl pro žalobce závazný z titulu smlouvy, čímž porušil rozpočtovou kázeň. V metodickém pokynu jsou stanovena pravidla pro uplatňování smluvních pokut příjemcem dotace po dodavateli tak, že příjemce dotace je povinen uplatňovat smluvní pokuty v plné výši v souladu se smlouvou s dodavatelem a zásadou péče řádného hospodáře. Pokud je smluvní pokuta známa před proplacením faktury příjemcem dodavateli, je příjemce dotace povinen pokutu uplatnit na dodavateli při platbě faktury. V souladu s metodickým pokynem poskytovatele dotace, žalobce v závěrečné žádosti o platbu měl nárokovat po poskytovateli dotace již sníženou částku dotace o smluvní pokutu. Totiž z faktur vystavených dodavatelem žalobci za dodání motorových jednotek do konce roku 2012 je zřejmé, že žalobce v době podání žádosti o platbu dne 29. 1. 2013 již věděl o pozdním dodání motorových jednotek, a proto i o svém právu (vůči dodavateli) na smluvní pokutu. Připsáním částky, kterou nebyl žalobce oprávněn požadovat, na jeho účet, došlo k neoprávněnému použití dotace, a tím k porušení rozpočtové kázně. Důvodem uložení odvodu nebylo nevymáhání smluvních pokut žalobcem, ale nesprávný postup žalobce při podání žádosti o platbu, resp. žalobce žádal o proplacení dotace v nesprávné výši v rozporu s metodickým pokynem.

2. Námitky žalobce v žalobě jsou trojího druhu. Za prvé žalobce namítá, že daňové řízení nebylo provedeno řádně, nepředcházelo vydání rozhodnutí o uložení odvodu, čímž došlo k porušení práva žalobce i na spravedlivý proces. Dále namítá neurčitost a nepřezkoumatelnost rozhodnutí správce daně o uložení odvodu - zejména kvůli tomu, že ve výroku rozhodnutí správce daně není uvedeno konkrétní ustanovení použitého zákona. Třetí námitkou je nesprávné právní posouzení věci, a to zejména v následujícím smyslu. Žalobce neporušil podmínky poskytnutí dotace, smlouvu o dotaci, ani právní předpisy. Žalobce v přípisu z 3. 8. 2015 správci daně doložil výzvu dodavateli k úhradě smluvních pokut z 15. 7. 2015 spolu s příslušnou fakturou splatnou dne 14. 8. 2015 a dříve žalobce správce daně informoval o probíhajících jednáních s dodavatelem o formě úhrady smluvních pokut. Žalobce postupoval v souladu se závěry a pokyny auditního orgánu. Žalobce nepostupoval v rozporu s péčí řádného hospodáře, neboť v době vydání platebního výměru běžela promlčecí lhůta pro vymáhání smluvní pokuty a k vymáhání nároku na smluvní po neúspěšném jednání s dodavatelem přistoupil. Pokud jde o další námitky žalobce stran tvrzeného nesprávného posouzení, tyto budou zmíněny a soudem vypořádány v textu níže tohoto rozsudku (bylo by nevhodné, nadbytečně uvádět stejné námitky žalobce v odůvodnění tohoto rozsudku duplicitně).
3. Žalovaný všechny námitky žalobce shledal za nedůvodné. Pokud jde o neprovedení daňového řízení, prvním úkonem zahájení daňového řízení ve smyslu § 91 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jako „daňový řád“) může být i doručení rozhodnutí správce daně. Správce daně měl k dispozici dostatečné podklady a důkazy potřebné pro rozhodnutí a argumentace žalobce byla součástí hodnocených důkazů. Žalobce byl seznámen se zprávou o auditu, k níž podal stanovisko. Rovněž byl seznámen s protokolem o kontrole, k němuž se vyjádřil. Proti protokolu o kontrole podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto 31. 8. 2015. Za důkazní prostředek použitelný v daňovém řízení lze

považovat i veřejnou listinu - za takovou listinu lze považovat i protokol o kontrole, který je vybaven presumpcí správnosti svého obsahu. Postup podle daňového řádu ani procesní práva žalobce tak nebyly porušeny. Ve výroku rozhodnutí nemusí být uvedeno konkrétní ustanovení aplikovaného právního předpisu, postačí uvedení užitého zákona, přičemž ve výroku rozhodnutí správce daně byl uveden aplikovaný zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, přičemž neoprávněné užití dotace je definováno v § 22 tohoto zákona. Důvodem porušení rozpočtové kázně bylo porušení povinnosti žalobce při podání žádosti o platbu - žalobce v rozporu s metodickým pokynem nesnížil jím žádanou částku o smluvní pokutu. Metodický pokyn byl pro žalobce závazný z titulu smlouvy, v níž se žalobce zavázal řídit se i metodickými pokyny.

II. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba není důvodná.

Skutková zjištění

5. Soud zjistil, že Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod (dále též jako „*poskytovatel dotace*“) uzavřela s žalobcem jako příjemcem dotace smlouvu o poskytnutí dotace dne 3. 5. 2010 (dále jen „*smlouva o poskytnutí dotace*“) na realizaci projektu č. CZ.1.11/1.3.00/09.01052 s názvem „*Moderní železniční vozidla pro Kraj Vysočina*“ (dále i jako „*projekt*“). V rámci projektu měl žalobce pořídit určitý počet nových vozidel kolejové a trakční dopravy ve veřejné dopravě, spolufinancovaných z dotace. Ke smlouvě o poskytnutí dotace byly uzavřeny 3 dodatky. Podle smluvního dodatku č. 3 z 15. 2. 2013 měla být žalobci poskytnuta dotace maximálně do 40 % skutečně vynaložených způsobilých výdajů projektu, nejvýše 274 704 560 Kč.
6. Kontrolu projektu – ve smyslu čl. 62 odst. 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. 7. 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále jako „*nařízení*“) - provedl auditní orgán v podobě Ministerstva financí, který ve zprávě o auditu operace č. ROPJV/2015/O/014 z 9. 7. 2015 (dále i jako „*zpráva o auditu*“) uvedl zjištění o žalobcově neuplatnění smluvních pokut vůči dodavateli za pozdní dodání motorových vozů v souvislosti s realizací veřejné zakázky na dodávku 17 motorových vozů včetně technické dokumentace. V kupní smlouvě si žalobce s dodavatelem sjednal oprávnění požadovat po dodavateli smluvní pokutu pro případ opožděné dodávky ve výši 0,025 % z ceny motorového vozu bez DPH za každý den prodlení. Prodávající, tj. vybraný dodavatel, dodal 13 ze 17 motorových vozů později, než bylo sjednáno v kupní smlouvě, aniž by doložil důvody překročení dodací lhůty, za které neodpovídá. Ve zprávě o auditu bylo uvedeno, že žalobce jako zadavatel veřejné zakázky je povinen postupovat podle kupní smlouvy, která je součástí zadávacích podmínek, a vždy vymáhat smluvní pokuty sjednané v kupní smlouvě s dodavatelem, pokud jsou splněny podmínky pro jejich uplatnění. Žalobce smluvní pokuty po dodavateli nevymáhal, ale ještě neuplynula promlčecí doba a pochybení je možné napravit. Ke zprávě o auditu předcházejícímu návrhu zprávy o auditu přitom žalobce podal stanovisko, tedy měl návrh zprávy o auditu k dispozici.
7. Poskytovatel dotace – prostřednictvím Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod -provedl podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole a zákona č. 320/2001 Sb., o

finanční kontrole - veřejnosprávní kontrolu projektu (kterou zahájil doručením oznámení o zahájení kontroly), o níž sepsal protokol o kontrole č. 11/CZ.1.11/1.3.00/09.01052 z 4. 6. 2015 (dále jen „*protokol o kontrole*“). Předmětem kontroly bylo i posouzení podmínek kupní smlouvy týkajících se uplatnění smluvních pokut. Poskytovatel dotace dovodil, že prodávající předal žalobci 11 z 13 motorových vozů později, než stanovila kupní smlouva, žalobci vzniklo právo na smluvní pokutu vůči dodavateli a poskytovatel dotace v protokole o kontrole uvedl, že žalobce nesnížil závěrečnou žádost o platbu o smluvní pokutu, čímž porušil metodický pokyn č. 12/2012 EXTERNÍ z 31. 10. 2012 (dále i jako „*metodický pokyn*“) na že takové žalobcovy porušení podmínek dotace představuje nesrovnalost ve výši 4 759 172,10 Kč odpovídající výši dotace, kterou žalobce požadoval v rozporu s podmínkami dotace a která mu byla poskytnuta. Žalobci bylo umožněno před vyhotovením protokolu o kontrole se vyjádřit (viz zejména rekapitulace podání žalobce z 22. 5. 2015).

8. Proti protokolu o kontrole podal žalobce dne 22. 6. 2015 (a 3. 8. 2015) námitky podle § 13 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, přičemž argumentoval obdobně jako ve správní žalobě a nadto uváděl, že jedná s dodavatelem za účelem nalezení řešení a nerezignoval na vymáhání smluvní pokuty. Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod rozhodnutím (podle § 14 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole) z 31. 8. 2015 č. j. RRJV 12294/2015 námitkám žalobce nevyhověl.
9. Poté vydal správce daně rozhodnutí č. j. RRJV 1487/2016 z 19. 2. 2016 o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši 4 759 173 Kč, tj. ve výši 40 % z částky 11 897 930,25 Kč, tj. celkové smluvní pokuty, dle poměru spolufinancování projektu podle smlouvy o poskytnutí dotace. Správce daně uvedl v tomto rozhodnutí zejména následující. Žalobci byly poskytnuty 23. 10. 2013 finanční prostředky na realizaci projektu. V průběhu administrace projektu bylo zjištěno podezření na porušení podmínek poskytnutí dotace. Žalobci vzniklo právo – vůči dodavateli motorových vozů podle kupní smlouvy – na zaplacení smluvní pokuty ve výši 0,025 procent z ceny příslušného motorového vozu bez DPH za každý den prodlení, a to v celkové výši 11 897 930,25 Kč. Žalobce věděl před proplacením závěrečné žádosti o platbu o nedodržení termínů plnění dílčích dodávek a měl tedy postupovat v souladu s Metodickým pokynem č. 12/2012 EXTERNÍ a nárokovat po poskytovateli dotace již sníženou výši dotace o smluvní pokutu.
10. Dle Metodického pokynu poskytovatele dotace č. 12/2012 EXTERNÍ z 31. 10. 2012 (zvýraznění doplněno): „Dle pravidel ROP JV je příjemce povinen uplatňovat smluvní pokuty v plné výši v souladu s platnou smlouvou s dodavatelem a zásadou péče řádného hospodáře. Rozdíl mezi smluvní pokutou a doloženou škodou, která vznikla zadavateli, je z hlediska pravidel ROP JV považován za jiný peněžní příjem projektu (JPP) a příjemce je povinen tento příjem vrátit poskytovateli dotace, a to v souladu s následujícími pravidly: a. Pokud je smluvní pokuta jednoznačně známa před proplacením faktury příjemcem dodavateli, je příjemce povinen pokutu uplatnit na dodavateli při platbě faktury...Na RIP JV pak bude příjemce v žádosti o platbu nárokovat již sníženou částku dotace. Pokud však smluvní pokuta není jednoznačně známa před proplacením faktury nebo závěrečná faktura nepokrývá výši nárokové částky za smluvní pokuty na straně příjemce, postupuje se dle bodu b. b. V případě aktivního přístupu příjemce k vymáhání pokuty – bude dokládáno v monitorovacích hlášeních v době udržitelnosti, např. formou oficiální výzvy k zaplacení s relevantním termínem zaplacení, kopií platebního

rozkazu, podáním trestního oznámení, rozsudkem atp. – se pokuta stává JPP až v okamžiku jejího vymožení a připsání na účet příjemce. Dále se postupuje v souladu s metodickým pokynem MP 6/2012 Externí a se systémem vratek...“.

Neurčitost platebního výměru

11. Žalobce namítl, že výrok platebního rozkazu je neurčitý, protože neobsahuje právní kvalifikaci skutku - odkaz na konkrétní zákonné ustanovení, které měl žalobce porušit.
12. Podle § 102 daňového řádu ve znění ke dni vydání rozhodnutí správce daně (tj. do 18. 9. 2016, zvýraznění doplněno) : „(1) Rozhodnutí obsahuje ... d) výrok s uvedením právního předpisu, podle něhož bylo rozhodováno, ... (2) Rozhodnutí obsahuje odůvodnění, nestanoví-li zákon jinak. (3) V odůvodnění správce daně uvede důvody výroku nebo výroků rozhodnutí a informaci o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami uplatněnými příjemcem rozhodnutí. (4) V odůvodnění rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dokazování, správce daně dále uvede, které skutečnosti má za prokázané, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jak věc posoudil po právní stránce.“. Jak plyne i z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jako „NSS“), daňový řád neukládá povinnost uvést ve výroku rozhodnutí ustanovení právního předpisu (dle něhož úřad rozhoduje) - postačí odkaz na právní předpis (viz např. rozsudek NSS z 24. 2. 2016 č. j. 6 Afs 243/2015 – 52, bod 21.; rozsudek Krajského soudu v Brně z 9. 5. 2019 č. j. 29 Af 102/2016 – 335, bod 74.; ve vztahu k obdobnému ustanovení - tj. § 32 odst. 2 písm. d) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků – srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 31/99, II. ÚS 157/97 či rozsudek NSS z 10. 11. 2005 č. j. 1 Afs 76/2005 – 96).
13. Navíc smyslem požadavku, aby ve výroku byl uveden právní předpis, podle něhož bylo rozhodováno, je zajistit informovanost příjemce rozhodnutí o tom, podle jakého předpisu mu byla daň vyměřena (srov. rozsudek NSS z 15. 12. 2005, č. j. 1 Afs 9/2005-74), a poskytnout daňovému subjektu spolehlivý a srozumitelný výklad pro zhodnocení správnosti vydaného rozhodnutí a umožnit mu zodpovědně se rozhodnout pro to, zda bude proti výměru brojit odvoláním (srov. rozsudek NSS z 28. 7. 2005, č. j. 8 Afs 18/2005-78). Ani k výkladu § 102 odst. 1 daňového řádu nelze přistupovat formálně či formalisticky, nýbrž je vždy nutné hledat jeho smyslu a účel, tedy ptát se, proč je určitá náležitost daňového rozhodnutí jeho součástí, a zda je její případný nedostatek natolik intenzivní, aby zakládal jeho nezákonnost. Platební výměr je tedy nutné vykládat jako celek. K závěru o nezákonnosti pro nepřezkoumatelnost proto - zásadně - lze stěží dospět na základě zjištění, že náležitost rozhodnutí (v souzené věci nadto nevyžadovaná zákonem) je uvedena „jen“ na jiném místě (např. záhlaví rozhodnutí či v odůvodnění rozhodnutí), než měla být uvedena. Interpretace, podle které by měl krajský soud přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí správního orgánu v případě existence jakékoliv formální vady či chyby - a to bez ohledu na míru jejího potenciálního zásahu do hmotněprávní sféry účastníků řízení - se ocitá v rozporu s principem spravedlnosti, jehož konkrétním příkladem je přepjatý formalismus v rámci soudního rozhodování (srov. např. nález Ústavního soudu z 2. 3. 2000 sp. zn. III. ÚS 269/99).
14. Již v záhlaví platebního výměru bylo uvedeno, že jde o „rozhodnutí... (podle ust. § 22 odst. 2, zákona č. 250/2000 Sb., a zákona č. 280/2009 Sb.)“, že správce daně rozhodl „podle ust. § 22 odst. 9 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,

v platném znění“, „v souladu s § 22 odst. 2 písm. b) a 13 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“. Ve výroku platebního výměru je uvedeno „ust. § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů“. Žalobci tak muselo i z platebního výměru být zřejmé, podle jakého konkrétního ustanovení právního předpisu správce daně rozhodl - § 22 odst. 2 písm. b), odst. 3, odst. 9 písm. b) a 13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jako „ZRPÚR“). Nadto odvolací řízení tvoří s prvoinstančním řízením jeden celek (viz níže).

15. Žalobce dále namítl, že výrok platebního rozkazu je neurčitý, protože neobsahuje vymezení skutku, který má představovat domnělou nesrovnalost, a za který je odvod ukládán. Tato námitka je nedůvodná.
16. Předně žalobce důsledně nereflektuje shora citované zákonné náležitosti výroku rozhodnutí v § 102 odst. 1 písm. d) daňového řádu, mezi nimiž absentuje vymezení skutku. Rozhodnutí o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně není rozhodnutím o trestu, resp. přestupku (správním deliktu), a proto na něj bez dalšího není možné aplikovat zákonné instituty určené pro oblast správního trestání či snad jiné zásady, které pro oblast správních deliktů dovodily soudy především analogií z oblasti trestního práva. Cíl odvodu za porušení rozpočtové kázně, který je peněžitým plněním, je jiný, než jaký je cíl trestní sankce - tímto hlavním cílem je navrátit zpět do rozpočtu prostředky, které nebyly využity za účelem a v souladu s podmínkami, které poskytovatel dotace pro čerpání těchto prostředků stanovil (obdobně např. rozsudek NSS z 31. 3. 2015 č. j. 5 As 95/2014-46, z 27. 8. 2020 č. j. 5 As 225/2018 – 34, bod 32., z 15. 4. 2020 č. j. 10 Afs 293/2018 – 29, bod 12. či z 7. 10. 2021 č. j. Afs 169/2020 – 44, bod 25.). Už z těchto důvodů se zde neuplatní judikatura (nastíněná např. v rozsudku NSS z 19. 9. 2019 č. j. 10 Afs 81/2019 – 42, bod 12.), podle níž vymezení předmětu řízení ve výroku rozhodnutí o správním deliktu (tzv. skutková věta) vždy musí spočívat v takové specifikaci deliktu, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jiným jednáním. I kdyby by tak bylo možné dovodit, že ve výroku platebního výměru absentuje tzv. skutková věta, beztak by tato žalobní námitka byla nedůvodná; pakliže není porušení rozpočtové kázně správním deliktem a uložení odvodu za něj není trestní sankcí, pak nesplňuje-li výrok prvostupňového rozhodnutí požadavky kladené na rozhodnutí o správním deliktu, není to vadou rozhodnutí (obdobně srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě z 16. 9. 2020 č. j. 25 Af 10/2020 - 26 či rozsudek Městského soudu v Praze z 17. 9. 2019 č. j. 10 A 36/2016 – 89).
17. K tomu soud odkazuje na shora uvedené „materiální“ nazírání na právo. Z rozhodnutí správce daně – z výroku ve spojení s jeho odůvodněním – muselo být i žalobci zřejmé, co je mu vytýkáno – že nerespektoval postup stanovený Metodickým pokynem č. 12/2012, když už v žádosti o proplacení dotace měl povinnost nárokovat dotaci sníženou o výši smluvní pokuty. Nadto soud poukazuje i na rozhodnutí Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod o námitkách z 31. 8. 2015, které bylo doručeno žalobci a které správce daně v platebním výměru materiálně učinil obsahem svého rozhodnutí, když na něj v podstatě odkázal; přitom v rozhodnutí o námitkách byl skutek konkrétně popsán a vysvětlen.

Nezohlednění auditní zprávy a argumentů žalobce

18. Žalobce namítl, že správce daně nezohlednil závěry auditní zprávy z 9. 7. 2015 vyznívající ve prospěch žalobce, vypracované auditním orgánem Ministerstva financí, podle které neexistují skutečnosti, podle kterých by bylo možné postup žalobce požadovat za nesrovnalost odůvodňující uložení odvodu. Tato námitka je nedůvodná z více důvodů.
19. Prvostupňový orgán není vázán závěry auditního orgánu, a je plně na něm, aby samostatně posoudil, zda příjemce dotace (žalobce) porušil rozpočtová pravidla a zda se případné porušení projeví v uložení odvodu i v jaké výši (obdobně srov. např. rozsudek NSS z 21. 1. 2022 č. j. 10 Afs 251/2020 – 45, bod 7.). Nadto není přiléhavá námitka, že by správce daně nezohlednil – ve smyslu vůbec nezohlednil – závěry auditní zprávy. Vždyť auditní zpráva zjistila žalobcovo neuplatnění smluvních pokut za pozdní dodání motorových vozů v souladu s čl. XIII kupní smlouvy č. 56783/2010, ačkoli jejich uplatnění bylo žalobcovou povinností (str. 11 až 14 zprávy), a právě z těchto skutečností vyšel i správce daně.
20. Žalobce dále namítl, že správce daně se nevypořádal a v platebním výměru nezohlednil konkrétní argumenty uplatněné žalobcem v předcházejících fázích kontroly (v písemném podání žalobkyně z 22. 6. 2015). Z platebního výměru není podle žalobce zřejmé, na jakých důvodech je založeno a jakými úvahami byl správce daně veden ohledně závěrů o údajné nesrovnalosti a porušení rozpočtové kázně, ani to, jak se vypořádal či proč nepovažoval za relevantní argumenty žalobce, protože je platební výměr nepřezkoumatelným a jsou důvodem pro jeho zrušení.
21. Takto konstruovanými námitkami však žalobce nereflektuje, že odvolací řízení tvoří s prvoinstančním řízením materiálně jeden celek; pakliže by žalovaný v odvolacím řízení napravil žalobcem vytýkané nedostatky odůvodnění rozhodnutí správce daně, pak by nebyl důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného a nebylo by možné uvažovat ani o nepřezkoumatelnosti.
22. Žalobce v žalobě neupřesňuje, jaké konkrétní argumenty žalobce správce daně nevypořádal v platebním výměru. Za stavu již takto vágně koncipované námitky žalobce postačí odkázat již na to, že minimálně žalovaný se i s konkrétními argumenty žalobce vypořádal. Nadto soud uvádí následující. Žalobce v podání z 22. 6. 2015 namítl, že právní předpis ani smlouvu o dotaci neporušil; na to však reagoval již správce daně, když dovodil, že žalobce věděl před proplacením závěrečné žádosti o platbu o nedodržení termínů plnění dílčích dodávek ze strany dodavatele a porušil povinnost postupovat s metodickým pokynem č. 12/2012 EXTERNÍ a nárokovat po poskytovateli dotace již sníženou výši dotace o smluvní pokutu. S ohledem na to, že citovaný pokyn byl materiálně součástí smluvního vztahu (viz text níže), značí uvedené důsledně vzato i porušení smlouvy žalobcem (jde tak i o reakci správce daně na námitku žalobce o neporušení smlouvy). S uvedeným názorem správce daně souvisí zjevná bezpředmětnost navazujících námitek žalobce v podání z 22. 6. 2015 (že nárok na smluvní pokutu je plně vymahatelný, žalobce na vymáhání nerezignoval apod.). Pokud jde o námitku žalobce v podání z 22. 6. 2015, že metodický pokyn není obecně závazným právním předpisem apod., pak na to reagoval žalovaný, který v napadeném rozhodnutí vyložil, že ze smlouvy o poskytnutí dotace vyplývá povinnost příjemce dotace řídit se i dokumenty poskytovatele dotace, které nemají charakter právního předpisu a že se ve smlouvě o dotaci žalobce zavázal řídit i metodickými pokyny

poskytovatele dotace. Žalovaný v napadeném rozhodnutí reagoval (viz zejména str. 12) i na námitky žalobce, že smluvní pokuta není příjmem projektu nebo jiným příjmem ve smyslu čl. 55 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, který by měl být odečten od způsobilých výdajů projektu, ale že je zavedena za účelem kompenzace škody příjemce dotace [viz zejména reakce žalovaného, že smluvní pokuta i náhrada škody jsou dva samostatné nároky, metodický pokyn považuje rozdíl mezi smluvní pokutou a doloženou škodou za jiný peněžní příjem projektu a žalobce žádnou škodu, která by mu vznikla, nedoložil].

Neprovedení daňového řízení

23. Žalobce dále namítl neprovedení daňového řízení a porušení práva žalobce na spravedlivý proces v následujícím smyslu. Správce daně neprovedl řádné daňové řízení, když neoznámil žalobci zahájení daňového řízení, neumožnil mu v daňovém řízení uplatnit své stanovisko a navrhopvat důkazy, a ani sám neprovedl žádné vlastní dokazování či nezávislé posouzení věci. Vydání platebního výměru bylo prvním a zároveň posledním úkonem ve věci. Tudíž daňové řízení ani neproběhlo a správce daně přikročil přímo k vydání rozhodnutí, ve kterém pouze mechanicky přejal kontrolní závěry protokol o kontrole, provedené ze strany Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod, aniž by žalobce mohl uplatnit svá tvrzení a předložit k nim důkazy. Žalobce neměl možnost výše popsané řízení ovlivnit svou argumentací a důkazními návrhy.
24. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění do 31. 12. 2021 (dále jako „ZRPÚR“) v § 22 odst. 11 písm. b) stanoví, že o uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně rozhoduje u Regionální rady regionu soudržnosti úřad Regionální rady soudržnosti, přičemž podle § 22 odst. 12 odvolacím orgánem proti tomuto rozhodnutí je Ministerstvo financí. Podle § 22 odst. 15 ZRPÚR (zvýraznění doplněno): *„Při správě odvodů a penále podle odstavců 9 a 11 se postupuje podle daňového řádu. Porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu.“* Tudíž správu odvodů za porušení rozpočtové kázně vykonává v projednávané věci úřad Regionální rady regionu soudržnosti podle daňového řádu a žalobce má postavení daňového subjektu. Podle § 91 odst. 1 daňového řádu: *„Řízení je zahájeno dnem, kdy příslušnému správci daně došlo první podání ve věci učiněné osobou zúčastněnou na správě daní, nebo dnem, kdy byl správcem daně vůči osobě zúčastněné na správě daní učiněn první úkon ve věci.“*
25. Soud souhlasí s žalobcovou kritikou názoru žalovaného, že správce daně není povinen před vydáním rozhodnutí o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně provádět daňové řízení, pokud má dostatek důkazů pro rozhodnutí (zde zprávu o auditu a protokol o kontrole) a že daňové řízení mohlo podle § 91 odst. 1 daňového řádu být zahájeno dnem doručení platebního výměru žalobci.
26. Úřad regionální rady regionu soudržnosti (podle § 22 odst. 15 ZRPÚR) vstupuje - po zjištění důvodných pochybností o tom, že ze strany žalobce došlo k porušení rozpočtové kázně - do režimu daňového řádu, v němž je jako správce daně zavázán dodržet zákonný procesní postup. Je tak povinen ve smyslu základních zásad správy daní vymezených v § 5 až § 9 daňového řádu zajistit žalobci spravedlivý daňový proces. Jeho povinností tedy bylo provést dokazování na základě důkazů vyhledaných vlastní činností nebo důkazů navržených žalobcem. Důkazní řízení má vymezený postup v § 92 až 96 daňového řádu a

teprve po jeho řádném provedení ve smyslu zásady vymezené v § 8 daňového řádu. Dále podle § 92 odst. 7 daňového řádu (zvýraznění doplněno): „*Správce daně po provedeném dokazování určí, které skutečnosti považuje za prokázané a které nikoliv a na základě kterých důkazních prostředků; o hodnocení důkazů sepíše úřední záznam, pokud se toto hodnocení neuvádí v jiné písemnosti založené ve spise.*“. Až po seznámení daňového subjektu ve smyslu § 92 odst. 7 daňového řádu může daný úřad jakožto správce daně vydat konečné rozhodnutí o odvodu za porušení rozpočtové kázně. Nelze připustit, aby prvním úkonem daňového řízení byl zároveň úkon, kterým se řízení končí. Rozhodnutí o stanovení daně, v daném případě odvodu za porušení rozpočtové kázně, je výsledkem nalézacího řízení, které musí být řádně zahájeno a v jeho průběhu musí být daňovému subjektu umožněno seznámit se s důkazními prostředky tvořícími podklad pro konečné rozhodnutí, vyjádřit se k nim a k jejich hodnocení a případně navrhnout jejich doplnění.

27. Vyměřovací řízení ve věci odvodu za porušení rozpočtové kázně - procesně - nenavazuje na auditní kontrolu Ministerstva financí či kontrolu úřadem Regionální rady regionu soudržnosti prováděnou v režimu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, kterážto není daňovou kontrolou. Vyměřovací řízení je samostatné řízení, se samostatným předmětem, v němž musí být zajištěna ochrana procesních práv porušitele rozpočtové kázně. Jako v každém nalézacím řízení jsou zde shromažďovány, prováděny a hodnoceny důkazní prostředky za účelem zjištění, zda skutečně došlo k porušení rozpočtové kázně. Upravuje-li daňový řád samostatný kontrolní postup, nelze provádět dokazování za účelem vyměření daně (odvodu) mimo tento zákonem předvídaný postup. Ke stejným závěrům dospěl NSS v rozsudku z 24. 9. 2020 č. j. 7 Afs 63/2019 – 31.
28. Výsledek kontroly (auditní kontroly Ministerstva financí či kontroly úřadem Regionální rady regionu soudržnosti prováděné v režimu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a zákona č. 255/2012 Sb.) může být podkladem pro zahájení řízení o odvodu a důkazem v tomto řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2016, čj. 4 Afs 167/2016 - 47). Správce daně se může se závěry kontrolního orgánu ztotožnit. Vždy je však povinen provést řádné řízení o odvodu v souladu s daňovým řádem. Nelze souhlasit s žalovaným v tom, že prvním úkonem v řízení může být vydání platebního výměru. Je-li prvním úkonem v řízení vydání platebního výměru, nejedná se o řádné řízení, neboť procesní práva jsou daňovému subjektu upřena. Ke stejným závěrům dospěl NSS v rozsudku z 21. 1. 2022 č. j. 10 Afs 251/2020 – 45, bod 7. (ve věci téhož žalobce).
29. Správce daně shora uvedené procesní normy nerespektoval, daňové řízení s žalobcem neprovedl. To však neznačí automaticky, že by tuto vadu nebylo možné napravit v řízení odvolacím a že je v takovém případě třeba zrušit rozhodnutí odvolací i prvostupňové.
30. Podle § 116 odst. 1 daňového řádu má odvolací orgán v odvolacím řízení pravomoc napadené rozhodnutí změnit, napadené rozhodnutí zrušit a zastavit řízení, nebo odvolání zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit. Podle § 116 odst. 3 daňového řádu může dále odvolací orgán vrátit věc k rozhodnutí s odůvodněním a pokyny pro další řízení správci daně prvního stupně, který je právním názorem odvolacího orgánu vázán, pokud jsou u správce daně prvního stupně splněny podmínky pro rozhodnutí podle § 113 odst. 1, tj. pokud byly dány podmínky pro vydání autoremedurního rozhodnutí (částečného či

úplného) nebo pokud bylo odvolání nepřipustné nebo bylo podáno po lhůtě. Z uvedeného vyplývá, že v daňovém řízení odvolacímu orgánu nenáleží pravomoc na základě vlastního uvážení vrátit správci daně věc k dalšímu řízení a zavázat jej závazným právním názorem. Rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 14. 4. 2009, čj. 8 Afs 15/2007 - 75, publ. pod č. 1865/2009 Sb. NSS dovodil, že odvolací řízení má nejen povahu přezkumnou, ale i nápravnou ve vztahu k pochybením orgánu prvostupňového. Doplnění řízení ani dokazování provedené v rámci odvolacího řízení nelze považovat za nepřipustné, ani s ohledem na zásadu dvojinstančnosti. Tato zásada znamená, že řízení probíhá ve dvou stupních (instancích), tedy řízení a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podléhá kontrole odvolacího orgánu, nikoliv, že každý závěr musí být vždy vysloven jednou instancí a vždy prověřen a akceptován instancí vyšší. Dvojinstančnost zajišťuje nejen dvojitý posouzení věci, ale je také cestou k nápravě a odstranění vad, které se vyskytly v řízení před prvním stupněm. Jestliže zákon umožňuje odvolacímu orgánu změnit rozhodnutí správce daně prvního stupně, a to i v neprospěch odvolatele, je tím zásada dvojinstančnosti do určité míry prolomena. To však plyne přímo ze zákona. Nelze ani dovodit, že by takovým postupem byl narušen požadavek na předvídatelnost odvolacího rozhodnutí. Na výše uvedené navázal rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 16. 12. 2009, č. j. 7 Afs 36/2008 - 134, publ. pod č. 2026/2010 Sb. NSS. Judikatura NSS dokonce dovodila, že postup odvolacího orgánu, který přehodnotí důkazní prostředky a následně pak dovodí jiný právní názor, než byl závěr správce daně prvního stupně, není v rozporu se zákonem. V těchto případech, jelikož jde o řízení před vydáním konečného rozhodnutí ve věci, musí být daňový subjekt s odlišným právním posouzením seznámen, a má mu být dána možnost proti novému posouzení vznést argumenty či navrhnout důkazy tyto nové závěry vylučující (viz rozsudek NSS z 27. 5. 2005, č. j. 4 Afs 34/2003 - 74, z 5. 11. 2008 č. j. 7 Afs 88/2008 - 65).

31. Z výše uvedeného plyne, že daňové řízení je sice řízením dvoustupňovým, avšak provázanějším mnohem více, než jak bývá zvykem v jiných procesních předpisech. Odvolací orgán má zásadně pravomoc napravovat jakákoliv pochybení učiněná v prvním stupni - tedy i faktickou absencí prvostupňového řízení. Odvolací orgán musí umožnit odvolateli v odvolacím řízení realizovat veškerá procesní práva, která mu byla v řízení před prvostupňovým orgánem upřena. Ke stejným závěrům dospěl NSS ve výše již citovaném rozsudku z 21. 1. 2022 č. j. 10 Afs 251/2020 - 45. Krajský soud se tak zabýval tím, zda žalovaný umožnil žalobci tvrdit právně významné skutečnosti a navrhnout důkazy, zda bylo provedeno dokazování a zda žalovaný žalobce s výsledky dokazování seznámil.
32. Žalovaný umožnil žalobci v daňovém řízení tvrdit právně významné skutečnosti a navrhnout důkazy a dokazování provedl. Žalobce 30. 3. 2016 podal odvolání proti platebnímu výměru (3. 1. 2019 jej doplnil), v něm využil možnosti tvrdit právně významné skutečnosti a navrhnout důkazy. Žalovaný v rámci daňového (odvolacího) řízení v souladu s § 89 odst. 1 a § 92 odst. 4 daňového řádu vyzval žalobce k doložení právně významných skutečností - o úhradě smluvní pokuty dodavatelem dne 15. 2. 2018 a tuto výzvu žalobce splnil. Žalovaný si od správce daně vyžádal důkazy - kupní smlouvu z 4. 5. 2010 uzavřenou mezi žalobcem a dodavatelem, závěrečnou žádost o platbu, soupis účetních dokladů, doklad o výši a proplacení dotace, fakturu žalobce s platbou dodavateli za dodání vozů. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, z něhož též plyne, že provedl dokazování (srov. výčet důkazů na str. 8 napadeného rozhodnutí).

33. Podle § 115 odst. 2 daňového řádu (zvýraznění doplněno): „Provádí-li odvolací orgán v rámci odvolacího řízení dokazování, seznámí před vydáním rozhodnutí o odvolání odvolatele se zjištěnými skutečnostmi a důkazy, které je prokazují, a umožní mu, aby se k nim ve stanovené lhůtě vyjádřil, popřípadě navrhl provedení dalších důkazních prostředků...“ Na jednu stranu žalovaný nepostupoval důsledně v souladu s § 115 odst. 2 daňového řádu, jelikož před vydáním rozhodnutí neseznámil žalobce s výsledky dokazování (s hodnocením důkazů), ačkoliv byl fakticky prvním orgánem, který ve věci prováděl řízení. Přesto je soud názoru, že postup odvolacího soudu neměl za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.
34. Smyslem § 115 daňového řádu se zabýval i rozšířený senát NSS, který v rozsudku ze dne 24. 6. 2020, č. j. 1 Afs 438/2017-52, m. j. konstatoval (zvýraznění doplněno): „... povinnost odvolacího orgánu dle § 115 odst. 2 vztahuje nejenom na seznámení s opatřeními a provedenými důkazy... i na seznámení se skutkovými zjištěními, tedy s hodnocením těchto důkazů odvolacím orgánem (jaké skutečnosti z těchto a dalších důkazů vyvozuje nebo naopak nevyvozuje ...“. V citovaném rozsudku NSS uvedl: „Účastníci řízení (zde daňový subjekt) musejí mít zachovánu možnost argumentovat (vyjádřit se) ve vztahu ke všem otázkám, na jejichž řešení bude rozhodnutí spočívat. Mělo by jim být zřejmé, které otázky, skutkové nebo právní, jsou pro řešení věci relevantní; je třeba jim umožnit, aby se k nim mohli vyjádřit a aby mohli účinně uplatnit své argumenty (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18)... Neseznámí-li tedy odvolací orgán odvolatele s úvahami, jimiž se při hodnocení důkazů řídil dle § 115 odst. 2 daňového řádu, zatíží své rozhodování nepředvídatelností a daňový subjekt připraví o možnost procesní obrany... Překvapivost (nečekanost) posléze vydaného rozhodnutí ... odvozena od ... důkazu ... od jeho hodnocení odvolacím orgánem z výše uvedených hledisek závažnosti, zákonnosti a věrohodnosti, jinak vyjádřeno, zda a jak odvolatel z pohledu odvolacího orgánu (ne)prokázal své tvrzení a zda (ne)mělo vliv na vytvářená skutková zjištění.“.
35. Žalovaný opřel své závěry o skutečnosti, které přijal již správce daně a své rozhodnutí vystavěl na stejných názorech jako správce daně. Tedy že žalobce byl v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace vázán i metodickým pokynem, avšak tímto se neřídil při podání žádosti o platbu z 29. 1. 2013; ačkoli žalobce věděl o vzniku jeho práva na smluvní pokutu vůči dodavateli, tak požadovanou částku dotace snížil dotaci o část smluvní pokuty (o 4 759 172,10 Kč), která mu byla v té době známa a byla mu následně vyplacena poskytovatelem dotace. Tu soud poukazuje i na rozhodnutí Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod z 31. 8. 2015 o námitkách žalobce, které bylo doručeno žalobci a které správce daně v prvostupňovém rozhodnutí materiálně učinil obsahem svého rozhodnutí (viz např. „Podrobněji je předmětné pochybení popsáno v rámci protokolu o kontrole č...“). V rozhodnutí o námitkách je obdobně jako v rozhodnutí žalovaného vysvětleno, že závaznost metodického pokynu č. 12/2012 Ex je pro smluvní strany založena smlouvou o poskytnutí dotace a že žalobce byl o tomto metodickém pokynu vyrozuměn (1. 11. 2012). Z uvedeného plyne, že rozhodnutí žalovaného, jeho hodnocení důkazů i právní závěry nebyly pro žalobce překvapivé, žalovaný žalobce nepřipravil o možnost procesní obrany. Rozhodnutí žalovaného není vystavěno na neunesení břemene tvrzení a důkazního na straně žalobce. Mezi žalobcem a žalovaným nebyly podstatné skutkové okolnosti sporné a spor mezi nimi tkví „jen“ v otázce právního posouzení – zda žalobce byl či nebyl povinen snížit požadovanou dotaci o příslušnou smluvní pokutu.

Žalobci bylo zřejmé již před vydáním rozhodnutí žalovaného, že tato otázka právního posouzení je pro rozhodnutí věci podstatná, jelikož na ní bylo založeno již prvostupňové rozhodnutí.

36. Soud shrnuje, že i když došlo v postupu správních orgánů k procesním vadám (absence správního řízení na prvním stupni, na druhém stupni neproběhla formální výzva, aby se žalobce vyjádřil ke zjištěným skutečnostem a důkazům, které je prokazují), tyto vady neměly - ani ve svém souhrnu - vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí. Žalobce nemohl být v omylu ohledně toho, jaké jeho jednání představovalo porušení rozpočtové kázně a vedlo k uložení odvodu. Prvostupňové rozhodnutí se totiž odvolává na závěry kontroly Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod a na str. 2 dole výslovně uvádí, že žalobce měl snížit nárok na dotaci o smluvní pokutu v souladu s metodickým pokynem. Důkazy byly v tomto případě výhradně listinné, tudíž nebylo pro žalobce nezbytné se dokazování osobně účastnit a bezprostředně na ně reagovat (jako je tomu např. u svědeckých výpovědí). Hodnocení důkazů znal žalobce již z kontrolního protokolu, na který se správní orgán prvního stupně výslovně odvolával, takže s ním mohl polemizovat již v odvolání (což také činil). V žalobě pak nepřinesl ani jediné nové tvrzení, jež by v řízení před správními orgány v důsledku jejich procesních pochybení nemohl uplatnit. Soud proto uzavírá, že žalobce měl zachovanou možnost skutkově i právně argumentovat. K porušení práv žalobce - tím méně pak na spravedlivý proces - tak nedošlo.

37. Souzená věc tak je odlišná od věci řešené kupř. v rozsudku NSS č. j. 7 Afs 63/2019 - 31 či 4 Afs 44/2018 - 35. Tehdy NSS soudil případ, kdy odvolací správní orgán vnesl až v rámci odvolacího řízení (do daňového řízení) nové otázky, na základě jejichž (nového) posouzení vystavěl své rozhodnutí o odvolání tehdejších žalobců, a neseznámil s nimi tehdejší žalobce, kteří tak neměli možnost vyjádřit se (argumentovat) ve vztahu k podstatným otázkám a netušili, co bude důvodem odvolacího rozhodnutí. Proto NSS uzavřel, že odvolací orgán upřel žalobcům spravedlivý proces.

Námítky týkající se postupu s péčí řádného hospodáře, použití dotace v souladu s právními předpisy a smlouvou, povahy smluvní pokuty a pojmu „skutečná výši jiných peněžních příjmů“

38. Žalobce namítl (bod 12. žaloby), že i kdyby byl metodický pokyn (č. 12/2012) použitelný, tak žalobce pro vymáhání smluvní pokuty nepostupoval v rozporu s péčí řádného hospodáře, neboť v době vydání platebního výměru běžela promlčecí lhůta pro vymáhání smluvní pokuty a žalobce o smluvní pokutě aktivně komunikoval s dodavatelem a snažil se vyjednat hospodárnější řešení v podobě dodávky náhradních dílů oproti započtení smluvní pokuty.

39. Tato námitka je však nedůvodná již pro její mimoběžnost s předmětným metodickým pokynem a napadeným rozhodnutím, jelikož žalobci byla uložena povinnost odvodu nikoli pro to, že by nepostupoval v rozporu s péčí řádného hospodáře a smluvní pokutu nevymáhal po dodavateli, nýbrž z důvodu, že nesnížil v žádosti o dotaci jím žádanou částku o příslušnou část smluvní pokuty.

40. Žalobce dále namítl, že dotaci použil v souladu se zákonem - k uhrazení kupní ceny dodavateli, jež byla výsledkem zadávacího řízení, pročez nemůže postup žalobce zakládat nesrovnalost či jiné porušení právních předpisů nebo smlouvy o poskytnutí dotace. Tato

námítka je nedůvodná.

41. Skutek žalobci vytýkaný spočívá v tom, že žalobce v rozporu se smlouvou o poskytnutí dotace nesnížil jím požadovanou částku o příslušnou část smluvní pokuty, na níž žalobci vzniklo právo (vůči dodavateli) již v době podání žalobcovy závěrečné žádosti o poskytnutí konkrétní částky dotace, přičemž v příčinné souvislosti s tímto pochybením žalobce poskytovatel dotace vyplatil žalobci dotaci včetně předmětné (v rozporu se smlouvou) nesnížené části smluvní pokuty. Žalobce měl povinnost snížit (v závěrečné žádosti o dotaci) požadovanou částku dotace o částku odpovídající jeho nároku na smluvní pokutu (proti dodavateli); neučinil-li tak a poskytovatel mu v důsledku toho dotaci vyplatil (i v části zahrnující nesníženou smluvní pokutu), pak to znamená důsledně vzato, že žalobce nebyl oprávněn v předmětné protiprávně nesnížené částce poskytnutou dotaci použít.
42. Poskytovatel dotace poukázal žalobci dotaci na účet dne 23. 10. 2013 (důkaz Avízem o platbě z 24. 10. 2013). Proto se – na posouzení podmínek porušení rozpočtové kázně - použije ZRPÚR ve znění před novelou provedenou zákonem č. 24/2015 Sb., tj. ve znění do 19. 2. 2015 (srov. přechodné ustanovení čl. II. odst. 1 zákona č. 24/2015 Sb.: „1. Porušení rozpočtové kázně, ke kterému došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje a odvod a penále se uloží podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“).
43. Podle § 22 ZRPÚR (ve znění do 19. 2. 2015) platilo (zvýraznění doplněno): „Porušení rozpočtové kázně (1) Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu a) územního samosprávného celku, b) městské části hlavního města Prahy, c) Regionální rady regionu soudržnosti, nebo d) svazku obcí. (2) Neoprávněným použitím peněžních prostředků podle odstavce 1 je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků. Za neoprávněné použití peněžních prostředků podle odstavce 1 se považuje také a) porušení povinnosti stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, b) porušení povinnosti stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, ke kterému došlo před připsáním peněžních prostředků na účet příjemce a které ke dni připsání trvá; den připsání peněžních prostředků na účet příjemce se považuje za den porušení rozpočtové kázně; penále za porušení rozpočtové kázně se počítá ode dne následujícího po dni, do kterého měl příjemce na základě platebního výměru odvod uhradit, c) neprokáže-li příjemce peněžních prostředků, jak byly tyto prostředky použity. (3) Zadržením peněžních prostředků podle odstavce 1 je porušení povinnosti vrácení poskytnutých prostředků ve stanoveném termínu. (4) Fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která porušila rozpočtovou kázeň, je povinna provést odvod za porušení rozpočtové kázně do rozpočtu, z něhož jí byly peněžní prostředky poskytnuty. (5) Při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 věty první nebo podle odstavce 2 písm. c) anebo při zadržení peněžních prostředků podle odstavce 3 odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků. Při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 písm. a) nebo b) odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši poskytnutých prostředků, ledaže podle smlouvy nebo rozhodnutí o

poskytnutí těchto prostředků se za porušení méně závažné konkrétní povinnosti uloží odvod nižší. Pro stanovení nižšího odvodu uvede poskytovatel ve smlouvě nebo rozhodnutí procentní rozmezí vztahující se k poskytnutým peněžním prostředkům. Při stanovení výše odvodu orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 přihlédne k závažnosti porušení a jeho vlivu na dodržení účelu dotace. Při porušení více povinností se procentní částky sčítají; odvod za porušení rozpočtové kázně lze uložit pouze do výše peněžních prostředků poskytnutých ke dni porušení rozpočtové kázně. Při podezření na porušení rozpočtové kázně může poskytovatel peněžních prostředků pozastavit jejich poskytnutí, a to až do výše předpokládaného odvodu. Pokud orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 uloží odvod za porušení rozpočtové kázně, v rozhodnutí uvede, že z uloženého odvodu bude odvedena pouze částka ve výši rozdílu mezi uloženým odvodem a peněžními prostředky neposkytnutými z důvodu podezření na porušení rozpočtové kázně. Pokud orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 odvod neuloží, poskytovatel peněžních prostředků poskytne pozastavené peněžní prostředky příjemci.“.

44. Žalobce se dopustil porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 22 odst. 1 a 2 písm. b) ZRPÚR, a to neoprávněného použití peněžních prostředků poskytnutých jako dotace z rozpočtu Regionální rady soudržnosti [viz § 22 odst. 1 písm. c)]. Neoprávněným použitím peněžních prostředků bylo jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená žalobci ve smlouvě (o poskytnutí dotace), která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty. Důležité je, že tato smlouva zavazovala žalobce respektovat i metodické pokyny poskytovatele dotace, které tak učinila obsahem smlouvy – k tomu se soud podrobněji vyjádří u další námítky. Šlo tak o porušení povinnosti stanovené žalobci smlouvou (viz návětí v § 22 odst. 2) v podobě povinnosti žalobce snížit (po poskytovateli dotace) požadovanou dotaci o příslušnou částku odpovídající právu žalobce na smluvní pokutu. K takovému neoprávněnému použití peněžních prostředků došlo před připsáním peněžních prostředků na účet žalobce a trvalo ke dni připsání [viz § 22 odst. 2 písm. b) ZRPÚR]. Povinnost nárokovat po poskytovateli dotace jen částku sníženou o smluvní pokutu souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty. Takovou souvislost s účelem (na který byly peněžní prostředky poskytnuty) lze ostatně vysledovat právě z předmětného metodického pokynu (č. 12/2012 EXTERNÍ), podle něhož rozdíl mezi smluvní pokutou a doloženou škodou vzniklou zadavateli zakázky je z hlediska pravidel dotace považován za jiný peněžní příjem projektu a příjemce je povinen tento příjem vrátit poskytovateli dotace. Smyslem bylo eliminovat nadměrnou výši dotace, důsledně vzato dvojí příjem žadatele o dotaci (příjem od poskytovatele dotace i od dodavatele) na stejný účel [na realizaci cíle (objektu) dotace]. Jakkoli je smluvní pokuta paušalizovanou náhradou škody, tak ke vzniku škody vůbec dojít nemusí; proto metodický pokyn zahrnoval do jiného peněžitého příjmu projektu právě jen rozdíl mezi smluvní pokutou a doloženou škodou. Pakliže v konkrétním případě šlo o smluvní pokutu za prodlení dodavatele a žalobce nedoložil (ostatně ani netvrdil) vznik škody, pak smluvní pokuta bylo možné považovat za jiný peněžitý příjem projektu v souladu s metodickým pokynem a účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty.
45. V předchozím odstavci je vypořádána i námítka žalobce, že smluvní pokuta obecně není příjmem projektu, který by měl být odečten od způsobilých výdajů projektu, ale že je zavedena za účelem kompenzace škody vzniklé příjemci a že tak jde o paušalizovanou kompenzaci škod a nikoli o výnos či zisk na straně příjemce. Smluvní pokuta vskutku - vedle funkce spočívající v motivaci smluvní strany k řádnému a včasnému plnění jeho

smluvních povinností - má i funkci paušalizované náhrady škody; to však jen škody eventuální, kterou může druhá smluvní strana utrpět, neobdrží-li plnění řádně a včas (uhrazovací funkce smluvní pokuty). Žalobce však poskytovateli dotace nedoložil (a ostatně ani netvrdil) vznik jakékoli škody způsobené mu porušením dodacích lhůt dodavatelem, ačkoli tak mohl - a podle metodického pokynu měl (pokud by mu nějaká škoda vznikla) - učinit vůči poskytovateli dotace, pročez by v takovém případě ke snížení dotace po právu nedošlo.

46. Žalobce konečně namítl i to, smlouva v čl. IV. odst. 5 nepřipouští snížení dotace o hypotetické či potenciální příjmy, ale pouze o takové, které příjemce skutečně získá.
47. Tato námitka je nedůvodná. Podle čl. IV. odst. 5 smlouvy o dotaci: *„Příjemce je povinen nejpozději v okamžiku podání poslední Žádosti o platbu a dále v každé monitorovací zprávě o udržitelnosti, informovat ŘO o skutečné výši jiných peněžních příjmů...Pokud je takto vykázaná výše příjmů vyšší než je plánováno v této smlouvě, dojde k pokrácení předložené žádosti o platbu nebo bude příjemce vyzván k navrácení části proplacených prostředků...“*. Soud souhlasně odkazuje na rozhodnutí o vyřízení námitek z 31. 8. 2015, podle kterého teleologickým výkladem je nutno dospět k závěru, že výraz *„skutečná výše“* je protikladem k *„předpokládané výši“* jiných příjmů, které příjemce dotace uvažoval v projektové žádosti při podání dotačního projektu. Soud doplňuje, že takový výklad odpovídá i čl. III. odst. 6 smlouvy, která uvádí v tabulce - obsahující výslovně (zvýraznění doplněno) *„plánovaný finanční rámec projektu: (pouze orientační charakter)“* - 0 Kč u *„předpokládaných jiných peněžitých příjmů“*. Koneckonců, v odvolacím řízení vyšlo najevo, že smluvní pokutu žalobce skutečně od dodavatele získal a nešlo tak jen o hypotetický příjem. Dokonce žalobce obdržel od dodavatele smluvní pokutu ve výši výrazně převyšující uložený odvod - žalobce obdržel od dodavatele částku 16 444 005,46 Kč dne 15. 2. 2018, přičemž žalobce napsal žalovanému 8. 12. 2020, že z toho činí smluvní pokuta za pozdní dodávku vozidel 13 100 000 Kč. Hypoteticky, i kdyby žalobce nebyl povinen snížit (o částku odpovídající právu na smluvní pokutu) už částku v závěrečné žádosti o dotaci, bez tak by - při aplikaci písm. b) metodického pokynu č. 12/2012 - byl povinen příslušnou smluvní pokutu vrátit po jejím vymožení, tj. po 15. 2. 2018.

Námítka týkající se nemožnosti aplikace metodického pokynu poskytovatele dotace a rozporu mezi smlouvou o dotaci a metodickým pokynem

48. Žalobce namítl neaplikovatelnost metodického pokynu č. 12/2012 (6/2012), jelikož úřad Regionální rady postrádá zákonné zmocnění pro vydání takového pokynu. Dále namítl zásah do existujících práv žalobce v rozporu se zásadou legitimního očekávání. Tyto námitky jsou nedůvodné.
49. K uplatnění zásady ochrany legitimního očekávání existuje i rozsáhlá judikatura Soudního dvora EU, a to i v oblasti čerpání dotací. Vychází z toho, že právo dovolávat se ochrany legitimního očekávání náleží každému subjektu, u kterého správní orgán vzbudil podložené naděje. Naopak, nikdo se nemůže dovolávat porušení této zásady, pokud neexistují určité záruky, které mu byly poskytnuty správou (rozsudek z 22. 6. 2006, ve spojených věcech C-182/03 a C-217/03, bod 147.). Nikdo se nemůže dovolávat ochrany legitimního očekávání, pokud mu ze strany správy nebyla poskytnuta konkrétní ujištění (srov. rozsudek z 16. 12. 2008, ve věci C-47/07, bod 81). Také podle rozsudku z 6. 12. 2010

ve věci C-537/08 P, právo dovolávat se ochrany legitimního očekávání má „jednotlivec, pokud u něj orgán Unie tím, že mu poskytl konkrétní ujištění, vyvolal podloženou naději (...). Takovým ujištěním jsou bez ohledu na formu, ve které jsou sděleny, přesné, nepodmíněné a shodující se informace“. K uplatnění zásady ochrany legitimního očekávání, které mělo být založeno správní praxí v oblasti daňového práva, lze odkázat i na rozsudek ze dne 9. 7. 2015, ve věci C-183/14 (body 44. až 49.).

50. Ve smlouvě o poskytnutí dotace uzavřené dne 3. 5. 2010 se žalobce s Regionální radou regionu soudržnosti Jihovýchod dohodli, že (na základě smlouvy) se stávají pro smluvní strany závazné i pravidla nemající povahu právních předpisů vydávané poskytovatelem (viz Preambule smlouvy). V čl. IX. odst. 2 smlouvy se žalobce s touto regionální radou dohodli, že se žalobce zavazuje řídit m. j. Metodickými pokyny poskytovatele platnými k dané výzvě a že v případě vydání metodických pokynů vztahujících se k dané výzvě je povinen se těmito pokyny řídit od data jejich zveřejnění, pokud o nich bude poskytovatelem písemně vyrozuměn. Již z uvedeného plyne nedůvodnost námitky žalobce, že pokud byla smlouva uzavřena 3. 5. 2010 a metodický pokyn vydán až 31. 10. 2012, tak že došlo k zásahu do existujících práv v rozporu se zásadou legitimního očekávání. Žalobce – z logiky věci – nemohl být v legitimním očekávání, že žádný metodický pokyn poskytovatel dotace po uzavření smlouvy (jakožto závazný i pro žalobce) nevydá, když naopak smlouva výslovně předvíдалa vydání metodických pokynů i po uzavření smlouvy a žalobce ve smlouvě souhlasil s tím, že se takovými - budoucími - metodickými pokyny bude řídit. Metodický pokyn č. 12/2012 EXTERNÍ byl vydán 31. 10. 2012. Žalobce byl poskytovatelem dotace v souladu se smlouvou písemně vyrozuměn o zveřejnění tohoto metodického pokynu (mailem) dne 1. 11. 2012, tedy ještě před závěrečnou žádostí žalobce o vyplacení dotace (z 29. 1. 2013); proto byl tento metodický pokyn pro žalobce závazný (z titulu čl. IX. odstavec 2 smlouvy).
51. Poskytnutí dotace představuje určité dobrodiní ze strany veřejné moci, čemuž odpovídá i oprávnění poskytovatele dotace svázat příjemce relativně přísnými podmínkami. Žalobce se ve smlouvě dobrovolně zavázal dodržovat i budoucí metodické pokyny poskytovatele dotace - jako smluvního partnera (veřejnoprávní) smlouvy (tj. o dotaci). Podle právní zásady se smlouvy mají dodržovat; jak uvedl NSS např. v rozsudku z 22. 5. 2008 sp. zn. 2 Afs 49/2007, „*zásada pacta sunt servanda je obecným právním principem a vztahuje se i na veřejnoprávní smlouvy*“. Žalobce je m. j. podnikatelem, profesionálem a dokonce tzv. veřejnou institucí povinnou poskytovat informace vztahující se k její působnosti ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím (viz např. rozsudek NSS z 28. 1. 2015 č. j. 6 As 113/2014 – 35); tím méně je namístě (důsledně vzato) jej „chránit před ním samým“ (před projevy jeho autonomie vůle) či uvažovat o potřebě jeho ochrany jako tzv. slabší strany obdobně jako spotřebitele apod. Nad rámec lze přiměřeně poukázat i např. na judikaturu Nejvyššího soudu (kupř. rozsudek sp. zn. 33 Cdo 3608/2018 či 23 Cdo 1098/2012) ohledně obchodních podmínek v obchodněprávních vztazích, která dovodila, že jednostranná změna obchodních podmínek není přípustná, jestliže nebyla výslovně stranami ujednána, a že si účastníci mohou vyhradit zvláštní způsob změny obchodních podmínek, např. prostým doručením druhé straně. Přitom poskytovatel dotace a žalobce si ve smlouvě o poskytnutí dotace ujednali právo poskytovatele dotace jednostranně vydat metodický pokyn i po uzavření smlouvy, a tím i regulovat smluvní vztah.

52. Navíc žalobce s poskytovatelem dotace - po vydání předmětného metodického pokynu - uzavřeli dne 15. 2. 2013 dodatek č. 3 ke smlouvě o poskytnutí dotace. V čl. II. odst. 14 dodatku se dohodli, že čl. IX. odstavec 2 smlouvy se ruší a nahrazuje textem, že se žalobce zavázal řídit i Metodickými pokyny poskytovatele platnými k dané výzvě a že v případě vydání metodických pokynů vztahujících se k dané výzvě je žalobce povinen se těmito pokyny řídit od data jejich zveřejnění, pokud o nich bude poskytovatelem písemně vyrozuměn. Tudíž dne 11. 2. 2013 se žalobce písemně opětovně zavázal dodržovat metodické pokyny poskytovatele dotace a v té době již předmětný metodický pokyn existoval a žalobce byl o něm už předtím informován. Proto žalobce při podpisu dodatku smlouvy 11. 2. 2013 musel vědět, že se tím dobrovolně podřizuje i pravidlům plynoucím právě z předmětného pokynu (nešlo tak pro něj o až budoucí, jemu neznámý pokyn). Tím méně může žalobce argumentovat zásahem do jeho legitimního očekávání v tom smyslu, že dotace nebude pokrácena o smluvní pokutu apod. (podle předmětného pokynu byl žalobce m. j. povinen poskytovateli dotace vrátit rozdíl mezi smluvní pokutou a doloženou škodou).
53. Výše uvedeným tak je - jakožto nedůvodná - vypořádána i námitka žalobce, že úřad Regionální rady postrádá zákonné zmocnění pro vydání takového metodického pokynu. Poskytovatel dotace zákonné zmocnění k vydání metodického pokynu nepotřeboval, o právní předpis nejde. Pro žalobce metodický pokyn nebyl závazný z titulu právního předpisu, nýbrž výlučně z titulu smlouvy.
54. Žalobce namítl též následující. Smlouva o dotaci v čl. IX. odst. 2 stanoví, že „*v případě rozporu mezi těmito dokumenty (m. j. také metodickými pokyny poskytovatele dotace) a touto smlouvou platí ustanovení ve smlouvě.*“. Smlouva má přednost před metodickým pokynem. Smlouva o dotaci stanoví naprosto odlišný režim, než který byl uplatněn s odkazem na metodický pokyn č. 12/2012. Smlouva o dotaci nestanoví, že by výnos ze smluvní pokuty byl „*jiným příjmem projektu*“ (jak tvrdí poskytovatel dotace s odkazem na metodický pokyn č. 12/2012). Příjem ze smluvní pokuty takovým „*jiným příjmem projektu*“ není především proto, že smluvní pokuta není vůbec příjmem, který žalobci vzniká v souvislosti s projektem, ale paušalizovanou náhradou škody. Smluvní pokuta nepředstavuje příjem projektu, který by měl být odečten od způsobilých výdajů projektu, ale je zavedena za účelem kompenzace škody vzniklé příjemci. To znamená, že smlouva o dotaci neposkytuje právní základ pro to, aby došlo ke snižování dotace o částku smluvní pokuty.
55. Rovněž tato námitka žalobce je nedůvodná. Sice samotná smlouva o dotaci nestanovila povinnost žalobci snížit žádost o platbu dotace o částku smluvní pokuty (o částku odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) a nezakotvila, že smluvní pokuta (částka odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) je „*jiný příjem projektu*“. Nicméně smlouva nestanovila ani normy opačné – tj. zákaz snížení dotace o částku smluvní pokuty (o částku odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) a subsumpci smluvní pokuty (částky odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) pod smluvní institut „*jiného příjmu projektu*“. Z toho plyne, že smlouva tuto otázku (ohledně smluvní pokuty, resp. částky odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) nenormovala; z logiky věci tak je vyloučeno uvažovat o rozporu mezi smlouvou o dotaci a metodickým pokynem.

56. Smlouva ponechala prostor pro konkrétní regulaci této otázky - upřesnění pojmu „jiného příjmu projektu“ stran (ne)podřaditelnosti smluvní pokuty (částky odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) - metodickým pokynem poskytovatele dotace, který se prostoru zhostil. Přitom smlouva v čl. IV. 5. výslovně počítala s tím, že pokud bude žalobcem vykázaná výše příjmů vyšší než je plánováno ve smlouvě - tj. u „*předpokládaných jiných peněžních příjmů*“ vyšší než 0 Kč (viz tabulka v čl. III. odst. 6 smlouvy) - tak dojde k pokračení předložené žádosti o platbu nebo bude příjemce vyzván k navrácení části proplacených prostředků. Žalobce i z těchto důvodů nemohl být v legitimním očekávání, že nedojde k pokračení dotace o smluvní pokutu, pakliže smlouva výslovně neuváděla, zda smluvní pokuta (částka odpovídající nároku žalobce na smluvní pokutu) spadá či nespadá do „jiných peněžních příjmů“ žalobce, o které byla dotace ze smlouvy krátkodobá.

Námítka článkem 55 odst. 1 Nařízení Rady ES č. 1083/2006

57. Žalobce odkázal na čl. 55 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. 7. 2006 s tím, že příjmem projektu jsou „*poplatky hrazené přímo uživateli, nebo jakékoli operace zahrnující prodej nebo pronájem pozemků či budov nebo jakékoli jiné poskytování služeb za úplatu*“, a proto do této kategorie příjmů smluvní pokuta nespadá. Podle žalobce smluvní pokutu nelze posoudit ani jako jiný příjem ve smyslu Revidovaného metodického pokynu Evropské komise o čl. 55 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006 pro EFRR a FS: Projekty generující výnosy č. COCOF 07/0074/09, který v bodě 2.1.4. coby takový jiný příjem označuje „*Soukromé a veřejné příspěvky a/nebo finanční zisky, jež nepocházejí z poplatků, mýtného, nájemného nebo jakékoli jiné formy poplatků přímo hrazených uživateli.*“. Žalobce namítl, že stejně vymezuje jiné příjmy Metodická příručka Ministerstva pro místní rozvoj pro projekty vytvářející příjmy dle čl. 55 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 v bodě 7.2.1. Podle žalobce smluvní pokuta zjevně není takovým „*soukromým či veřejným příspěvkem*“, a není ani „*finančním ziskem*“, jelikož se jedná o paušalizovanou kompenzaci škod, a nikoliv o výnos či zisk na straně příjemce.
58. Rovněž tyto námítky žalobce – všechny totiž navázané na čl. 55 odst. 1 nařízení – nejsou důvodné. Podle čl. 55 odst. 1 nařízení (zvýraznění doplněno): „*Pro účely tohoto nařízení se projektem vytvářejícím příjmy rozumí jakákoli operace zahrnující investici do infrastruktury, za jejíž používání se účtují poplatky hrazené přímo uživateli, nebo jakákoli operace zahrnující prodej nebo pronájem pozemků či budov nebo jakékoli jiné poskytování služeb za úplatu.*“. Podle bodu 58 Preambule nařízení (zvýraznění doplněno): „*Rovněž je nutné definovat pojem projektu vytvářejícího příjmy a stanovit zásady a pravidla Společenství pro výpočet příspěvku z fondů. U některých projektů není objektivně možné odhadnout příjmy dopředu, a proto je nutné stanovit metodiku zajišťující, že tyto příjmy budou vyloučeny z veřejného financování.*“. Z citovaného ustanovení – i ve spojení s (interpretační) Preambulí - lze dovodit, že smyslem citovaného článku nařízení bylo toliko definovat pojem projektu vytvářejícího příjmy, a to jen pro účely nařízení; smyslem tak nebylo zakotvit, o jaké konkrétní položky (ne)může být snížena dotace [jaké konkrétní položky se (ne)odečítají od způsobilých výdajů příjemce dotace]. V nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013 [o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 –

dále jako „nařízení č. 1303/2013“] byl zakotveno v čl. 65 odst. 8 (zvýraznění doplněno): „...Tento odstavec se vztahuje na operace, jež během provádění vytvářejí čistý příjem a na něž se nevztahuje čl. 61 odst. 1 až 6. Způsobilé výdaje operace, jež má být spolufinancována z fondů ESI, se sníží o čistý příjem, který nebyl zohledněn při schvalování operace a který byl přímo vytvořen pouze během jejího provádění nejpozději do okamžiku, kdy příjemce předloží závěrečnou žádost o platbu. Pokud nejsou pro spolufinancování způsobilé všechny výdaje, rozdělí se čisté příjmy v poměrné výši na způsobilé a nezpůsobilé části výdajů. Tento odstavec se nevztahuje na: ... e) operace podléhající pravidlům pro státní podporu... Pro účely tohoto článku a článku 61 se za příjem nepovažují a od způsobilých výdajů operace neodečítají platby, které příjemce obdrží ze smluvních pokut v důsledku porušení smlouvy mezi příjemcem a třetí osobou či osobami nebo které vznikají v důsledku toho, že třetí osoba vybraná podle pravidel pro zadávání veřejných zakázek svou nabídku stáhne (peněžní jistota).“. Nicméně nařízení č. 1303/2013 se na dotaci žalobce nepoužije [a proto se naopak nabízí argumentace *a contrario* - chybělo-li v nařízení použitelném na dotaci žalobce obdobné ustanovení jako v později vydaném nařízení č. 1303/2013, značí to, že nařízení použitelné na případ dotace spornou otázku ještě nenormovalo, a proto ponechalo prostor m. j. poskytovatelům dotace pro smluvní regulaci]. Správnému závěru žalovaného, že se nařízení č. 1303/2013 na souzenou věc neužije, ostatně žalobce ve správní žalobě ani neopponoval. Pro stručnost postačí odkázat na Přechodná ustanovení v čl. 152 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 („*Tímto nařízením není dotčeno ani pokračování ani změna, včetně úplného nebo částečného zrušení, pomoci schválené Komisí na základě nařízení (ES) č. 1083/2006 či jiného právního předpisu, který se použije na uvedenou pomoc ke dni 31. prosince 2013. Uvedené nařízení nebo zmíněný jiný právní předpis se tudíž použijí na uvedenou pomoc nebo dotčené operace i po 31. prosinci 2013, a to až do jejich ukončení. Pro účely tohoto odstavce zahrnuje pomoc operační programy a velké projekty.*“), a to i v interpretaci provedené NSS (srov. rozsudek NSS z 26. 9. 2019, čj. 7 Afs 198/2018-31, bod 30.: „Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno v lednu 2009 a tehdy byla též uzavřena smlouva o poskytnutí dotace konečnému příjemci, je třeba v souladu s přechodným ustanovením v čl. 152 věta druhá nařízení č. 1303/2013 použít na předmětnou pomoc nařízení č. 1083/2006...“).

59. Navíc podle čl. 55 odst. 6 nařízení č. 1083/2006 se čl. 55 „*nepoužije na projekty podléhající pravidlům o státní podpoře ve smyslu článku 87 Smlouvy*“. Soud poukazuje na str. 3 rozhodnutí o vyřízení námitek z 31. 8. 2015, že se jednalo o projekt podléhající pravidlům o státní podpoře ve smyslu článku 87 Smlouvy o založení Evropského společenství (nyní článek 107 Smlouvy o fungování Evropské unie) [Podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství: „*Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.*“]. Státní podporu mohou představovat výhody poskytnuté přímo nebo nepřímo ze státních prostředků. Státní prostředky zahrnují veškeré zdroje veřejného sektoru (viz např. rozsudek Soudu prvního stupně z 12. 12. 1996, *Air France v. Komise*, T-358/94, bod 56.), včetně prostředků subjektů působících pod úrovní státu (decentralizovaných, federálních, regionálních nebo jiných – viz např. rozsudek Soudního dvora z 14. 10. 1987, *Německo v. Komise*, 248/84, bod 17; rozsudek Soudu prvního stupně z 6. 3. 2002, *Territorio Histórico de Álava a další v. Komise*, spojené věci T-92/00 a 103/00, bod 57.). K tomu blíže viz např. Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie

(2016/C 262/01). Žalobce jako provozovatel veřejné vlakové dopravy nabízí služby na trhu, kde existuje hospodářská soutěž nebo kde taková soutěž není z podstaty věci vyloučena. Žalobce lze kvalifikovat jako „podnik“ ve smyslu bývalého čl. 87 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství. Dokonce v čl. I. odst. 5 smlouvy o poskytnutí dotace žalobce vzal na vědomí, že je mu poskytována veřejná podpora, v souladu s Rozhodnutím Evropské komise považovat oznámené opatření podpory za slučitelné se Smlouvou o ES č. N 409/2008 – Pořízení a obnova železničních kolejových vozidel. Obdobně v dodatku č. 3 ke smlouvě o poskytnutí dotace (uzavřeném 15. 2. 2013) žalobce vzal výslovně na vědomí, že je mu poskytována veřejná podpora v souladu s *„Rozhodnutím Evropské komise považovat oznámené opatření podpory za slučitelné se smlouvou o ES č. N 409/2008 ... dle Rozhodnutí shora smlouvou na veřejné služby je smlouva uzavřená mezi příslušnými orgány členského státu a dopravním podnikem za účelem poskytování přiměřených dopravních služeb pro veřejnost“*. Článek 55 odst. 1 nařízení se tak na případ dotace žalobce (v souladu s čl. 55 odst. 6 nařízení) nepoužil, jelikož šlo o projekt podléhající pravidlům o státní podpoře ve smyslu čl. 87 Smlouvy o založení Evropského společenství (resp. čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie).

III. Závěr a náklady řízení

60. Soud z uvedených důvodů shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Krajský soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. 9. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu